

Záchrana drobných památek v Plané a okolí

ADOPCE NABLÍZKO

Kolem Plané je velké množství menších i větších kamenných památek. Některé jsou u cesty nebo u silnice, jiné jsou schovány v houští, zarostlé a ukryté a napovídají, že tu kdysi vedla cesta, která se přestala používat a zarostla.

Většina těchto památek vypovídá o lidech, kteří tady žili v 18. nebo 19. století. Dnešní doba toho po sobě tolik zajímavého zřejmě nezanechá. A tak jednou ze stop bude ta, že jsme dokázali zachránit a opravit to, co jsme před nedávnem nechali zničit.

Tato mapa obsahuje vyznačené objekty kulturního dědictví – křížky, pomníčky a kamenné podstavce v okolí Plané.

Aby nedocházelo k jejich další devastaci, potřebují alespoň jednoduchou údržbu a péči. **Adopce nablízko** se zaměřuje na hledání dobrovolníků, kteří by se dle svých možností ujali některého z vyznačených objektů, který si zvolí.

Kulturní a okrašlovací spolek, jako koordinátor projektu **adopce**, projedná s majitelem objektu a pozemku formu patronátu a bude všem zúčastněným při jejich dobročinnosti nápomocen.

Adopce nablízko může znamenat také finanční dar nebo přímou pomoc při obnově křížku či pomníčku. V tomto případě bude KOS partnerem při zpracování podkladů pro rekonstrukci, obnovu či konzervaci a bude pomáhat při komunikaci s dotčenými úřady a organizacemi.

Přispějte i vy svojí pomocí k dalším zajímavým **Výletům s KOSem!**

1 Barokní Bohmův kříž z roku 1859 stojí na cestě ze Svabů do Zlivu je opravený a zakonzervovaný. Kamenný kříž je doplněn figurou Krista na plechu z dílny ak. malíře Jaroslava Sindeláře. Okolí křížku je třeba upravit a následně udržovat.

2 U polní cesty ze Zlivu do Svabů, schovaný za mladou břízou, stojí sokl menšího křížku, o kterém není dobováno mnoho údajů. Chybí i kovový křížek. Sokl je nutné očistit a doplnit kovový křížek a poté upravit i okolí – odstranit zakrslou břízu, průběžně sekat trávu a likvidovat okolní nálety.

3 Kříž u bývalé cesty ze Zlivu k Vysokému Sedlišti nechal postavit roku 1869 sedlák Georg Schramm ze Zlivu č.p. 2. Dnes na místě stojí jen původní sokl. Je nutné upravit jeho okolí, očistit podstavec a doplnit kovový kříž. Průběžně sekat trávu a likvidovat okolní nálety.

4 Částečně opravený barokní Bohmův kříž z roku 1859 ve Zlivu je zakonzervovaný a doplněn figurou Krista na plechu z dílny ak. mal. Jaroslava Sindeláře. Je třeba upravit okolí kříže a následně jej udržovat, posekat trávu popř. ořezat větve zasahující ke kříži.

5 Pomník na cestě od Čističky v Plané do Brodu za Dřevěným rybníkem je svalený ze soklu. Je proto nutné umístit pomník zpět na sokl a zafixovat jej. Následně bo bude třeba očistit a průběžně udržovat.

6 Z pomníku u cyklostezky z Plané do Chodové Plané zbyl pouze sokl, který by měl být doplněn křížem nebo znakem Chodové Plané. Místo je poměrně frekventované, proto by mu úprava velmi slušela.

7 Pod letištěm na Kříženci, u silnice z Plané k Lestkovu, stojí malý pomníček. Podstavec je v poměrně dobrém stavu, chybí pouze kovový křížek, který je uražený a je třeba jej doplnit. Následně bude nutné upravit okolí a vysekávat trávu.

8 Pomníček schovaný v porostu po pravé straně poblíž serpentin silnice z Plané do Vysokova. Kromě zachovalého podstavce jsou tu i kovové artefakty, které je nutné očistit a zrenovovat. Okolní padlé stromy je třeba odstranit, vyřezat nálety a provést úpravu okolí. Zároveň je potřeba vyznačit přístupovou cestu.

9 Bohmův kříž poblíž silnice z Plané do Kyjova stojí po levé straně v remízku asi 200 m od silnice. Kdysi tu vedla cesta do Dolní Jadrůž. Kříž byl zřízen roku 1840 sedláčkou rodinou z Dolní Jadrůž. Dnes se o něj opírá vyvrácená borovice, která tak poškodila vrchol kříže. Oprava kříže musí být provedena odborně a bude poměrně nákladná. Po jejím provedení bude nutné prořezávat okolní porost a kříž průběžně čistit od mechů.

10 Kříž u cyklostezky z Plané do Chodové Plané (u potůčku) byl dlouho povalený a zarostlý v křoví. Město Planá jej částečně opravilo a doplnilo kříž. Nyní je nutná průběžná údržba a úprava okolí. Vzhledem k velkému provozu na stezce je potřeba častá kontrola jeho stavu, broží poničení vandaly.

11 Pomníček na cestě ke trianglu od cyklostezky mezi Planou a Chodovou Planou. Tělo pomníku je v poměrně dobrém stavu, je třeba ho očistit, obnovit nápis, odstranit okolní nálet a sekat trávu.

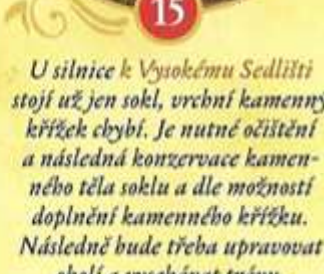
12 Na kameni mezi dvěma stromy u polní cesty z Bončanova na Domaslavičky a Beranov stojí kovový kříž. Zkorodovaný kříž je třeba odrezat, zakonzervovat a natřít. Dále je nutné odkopat zeminu kolem soklu, upravit okolí a ořezat větve zasahující ke kříži.

13 Velký kříž stojí na pastvinách pod Bončanovským vrchem směrem k bývalým Domaslavičkám. Je nutné očistit kámen a průběžně udržovat okolí.

14 Kříž poblíž cesty z Křížova k Řešanovu je kompletní. Nutné je očištění kamene a ošetření kovového křížku. Je potřeba také upravit okolí, prořezat okolní porost a průběžně jej udržovat.

15 U silnice k Vysokému Sedlišti stojí už jen sokl, vrchol kamenný křížek chybí. Je nutné očištění a následná konzervace kamenného nebo těla soklu a dle možností doplnění kamenného křížku. Následně bude třeba upravit okolí a vysekávat trávu.

Český Západ – Místní partnerství, o.s.
SÍDLO Nám. 1. Máje 62, Černošín, 349 01 pošta Stříbro
KANCELÁŘ Lázeňská 63, 349 52 Konstantinovy Lázně
e-mail: info@leader-ceskyzapad.cz | www.leader-ceskyzapad.cz

Na území místní akční skupiny (MAS) Český Západ se nachází celá řada kulturních památek, které jsou vzhledem k historickým událostem v pohraničních oblastech ve velmi různorodém stavu. Řada z nich bohužel zanikla, jiné se podařilo před zánikem zachránit.
MAS Český Západ – Místní partnerství se dlouhodobě snaží podporovat záchranu kulturního dědictví na svém území a předat tak jeho bohatství v dobrém stavu dalším generacím. Při jeho záchraně úzce spolupracuje jak s veřejným, tak s neziskovým sektorem. Řada obcí i „neziskovek“ se podílí na obnově a ožívání leckdy zchátralých památek, které tak postupně zachraňují. Větší stavby jako např. kostely již svého opatrovníka většinou mají, a když už je nikdo přímo nezachraňuje, mají alespoň majitele, který je udržuje. Nicméně těm menším často patron, který by se o ně staral, chybí.
Projekt *Podějme si ruce s kulturním dědictvím* byl zaměřen na mapování vybraných druhů památek – v regionu Český Západ, na Frýdlantsku a na Kyjovském Slovácku a následně zpracování studií jejich obnovy, které budou vlastníci památek postupně realizovat. Pro menší památky je cesta většinou jednodušší. MAS se proto ve spolupráci s Kulturním a okrašlovacím spolkem – KOS z Plané pokouší vyzkoušet koncept adopce památek dobrovolníky i organizacemi, které převzou patronát nad jejich obnovou i údržbou.

Kulturní a okrašlovací spolek – KOS
SÍDLO A KONTAKTNÍ MÍSTO Hafan Studio, Dukelských hrdinů 102, 348 15 Planá, e-mail: kos@hafanstudio.cz | www.hafanstudio.cz/KOS
Kulturní a okrašlovací spolek – KOS v Plané vznikl s cílem realizovat, podporovat, rozvíjet a propagovat nekomerční kulturní, umělecké, sportovní a společenské aktivity. Záměrem KOSA je také připravovat projekty, semináře, konference a vytvářet podmínky pro akce, které umožňují spolupráci se zahraničními subjekty.
KOS usiluje o to, aby jeho iniciativa byla otevřená a inspirativní pro tvůrce a příznivce nejen z oblasti umění a sportu, ale také z řad obyvatel v našem regionu. KOS je otevřený a inspirativní všem. Jeho snahou je být pevným bodem pro ty, kteří mají chuť pro své okolí „něco“ udělat, ale sami si na to netroufají nebo je to nad jejich síly.
Mezi současné aktivity KOSA patří projekty podléhající se na obnově krajiny a objektů kulturního dědictví v regionu Plané. Jednorázové i pravidelné kulturní akce a sportovní aktivity.
V rámci projektu **VÝLETY S KOSEM** vznikly v Plané kulturní akce: **Výletnění** (srpen), **Výlet andělů** (prosinec), **Výletní hál** (únor). Ve spolupráci s místní akční skupinou Český Západ – Místní partnerství připravil KOS také Adopce památek, kterou představuje tato mapa.

Texty a foto: Miroslav Antropius, Blanka Borůvková, Jan Florian, Květa Vilimová
Grafická úprava, ilustrace a sazba: Rada Velebilová a Pavel Pecina
Mapové podklady: Geodézie On Line
Ve spolupráci s Kulturním a okrašlovacím spolkem – KOS v Plané v roce 2010 vydala místní akční skupina Český Západ – Místní partnerství v rámci projektu *Podějme si ruce s kulturním dědictvím*. Projekt je realizován ve spolupráci s MAS Mikroregionu Frýdlantsko a MAS Kyjovské Slovácko v pohybu.

Spolufinancováno Evropskou unií. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.

ADOPCE NABLÍZKO

Záchrana drobných památek v Plané a okolí

Český Západ MAPA 1:40 000 KOS